

NYGJUTET

NYHETER FRÅN BETONGINDUSTRI. NR 1. 2018

Södertälje Sluss moderniseras efter 90 år
Östersjöhus för ett friskare Östersjön
Marita, vår nygamla kundtjänstchef
Digitalisering kan spara miljarder

Betongindustri
HEIDELBERGCEMENT Group

vVD
Anders Knutsson

Betong är hållbart

Betong håller länge och är också hållbart i ett livcykelperspektiv. För oss på Betongindustri är detta en viktig fråga inför framtiden. Därför engagerar vi oss bland annat genom att sitta med i olika utskott och diskutera med våra kunder hur vi tillsammans skall få till ett hållbart byggande.

Själv sitter jag med i Svensk Betongs styrelse där vi lägger fram riktlinjer för betongbranschen. Det är en mycket viktig branschförening där vi betongtillverkare kan stå enade om hur vi skall jobba med ett klimatsmart byggande i framtiden. Tillsammans med cementindustrin måste vi komma fram till vår nollvision som innebär att branschen ska vara koldioxidneutral år 2030.

Detta ställer stora krav både på oss tillverkare och på våra leverantörer. Utmaningen omfattar såväl våra leveranser, material till våra fabriker samt uttransporterna av betongen. Idag så har vår bransch lyckats med att sänka koldioxidbelastningen med 20% mot tidigare år.

Andra områden som vi arbetar med för att få ner belastningen omfattar t ex, t.ex. modernisera vår bilflotta med trailerbilar som kan lasta den dubbla volymen mot normala betongbilar. Vi har också som mål att använda allt överskottsvattnet från våra tvättanläggningar till betongtillverkningen. Vi ser över våra recept så att vi inte slösar med bindemedel och vi genomför receptoptimering.

Vi har även haft träffar där alla inom Betongindustri har fått möjlighet att komma med tankar och idéer inom hållbarhetsområdet.

Vi inom Betongindustri tar ett ansvar för vår framtid.

Ni som vill läsa mer om "Betong och klimat" hör av Er till oss eller gå in på Svensk Betongs hemsida och ladda ner broschyren.
www.svenskbetong.se

Med hopp om en skön sommar

Anders Knutsson
vVD Betongindustri AB

Digitalisering kan spara miljarder inom samhällsbyggnad

– Inom Betongindustri pågår ett löpande arbete med digitalisering i olika form. Tidigare har vi rapporterat om införandet av digitala följesedlar, vilket fallit mycket väl ut. Nästa steg i denna process är införandet av digitala pumpföljesedlar vilka håller på att implementeras i den dagliga verksamheten, berättar Mathias Ullgren som är marknadschef på Betongindustri.

Digitalisering i ett vidare perspektiv är ett mycket hett område inom dagens samhällsbyggnadssektor och bland annat har man initierat Smart Built Environment som är ett strategiskt innovationsprogram för hur samhällsbyggnadssektorn kan bidra till Sveriges resa mot att bli ett globalt föregångsland som realiserar de nya möjligheter som digitaliseringen för med sig.

Projekt som bedrivs inom innovationsprogrammet Smart Built Environment sparar hundratals miljarder kronor, samtidigt som klimatpåverkan och ledtider i byggbranschen minskar.

Målen för det strategiska innovationsprogrammet Smart Built Environment är ambitiösa; 40 procent minskad miljöpåverkan vid nybyggnad och renovering, och en minskning av byggkostnader och tiden från planering till färdigt projekt med en tredjedel. Allt detta till 2030.

– Det handlar om att få kontroll på ingående material, energiflöden, emissioner, allt som har påverkan på byggnadens hela livscykel. Med den informationen kan byggnaden optimeras inte bara utifrån kostnad och klimataspekter under produktionen utan under hela livscykeln.

Med de nya analysmetoderna och beräkningsmodellerna kan man visa hur goda egenskaper materialet har, och att det i vissa fall har oförtjänt dåligt rykte vad gäller klimat och miljö. Men analysmetoderna ger också industrin möjlighet att förbättra sina produkter och fokusera på livscykeln.

– Betong är extremt långlivat, men det finns ändå en livscykel att ta hänsyn till. Betongindustrin kan vara stolt över den minskade miljöbelastning man har åstadkommit i framtagningen av betong. Men i andra delar av livscykeln måste man fundera på om man ska riva byggnaden eller om den ska få en annan funktion, säger Amy Rader Olsson som är programchef för Smart Built Environment.

I höst lanserar vi nya digitala hjälpmedel

– Inom Betongindustri arbetar vi just nu hårt med att ta fram och utveckla digitala verktyg och hjälpmedel som kan förenkla och effektivisera samarbetet mellan oss och våra kunder och samarbetspartners. Planen är att vi ska kunna sjösätta detta omfattande projekt kommande höst. Det övergripande målet är ju att utnyttja de fantastiska möjligheter som finns i och med den snabba utvecklingen av den digitala tekniken, för i vår värld handlar digital framgång om att förenkla, förbättra och optimera, säger Mathias Ullgren på Betongindustri.

Östersjöhus – ett kunsk

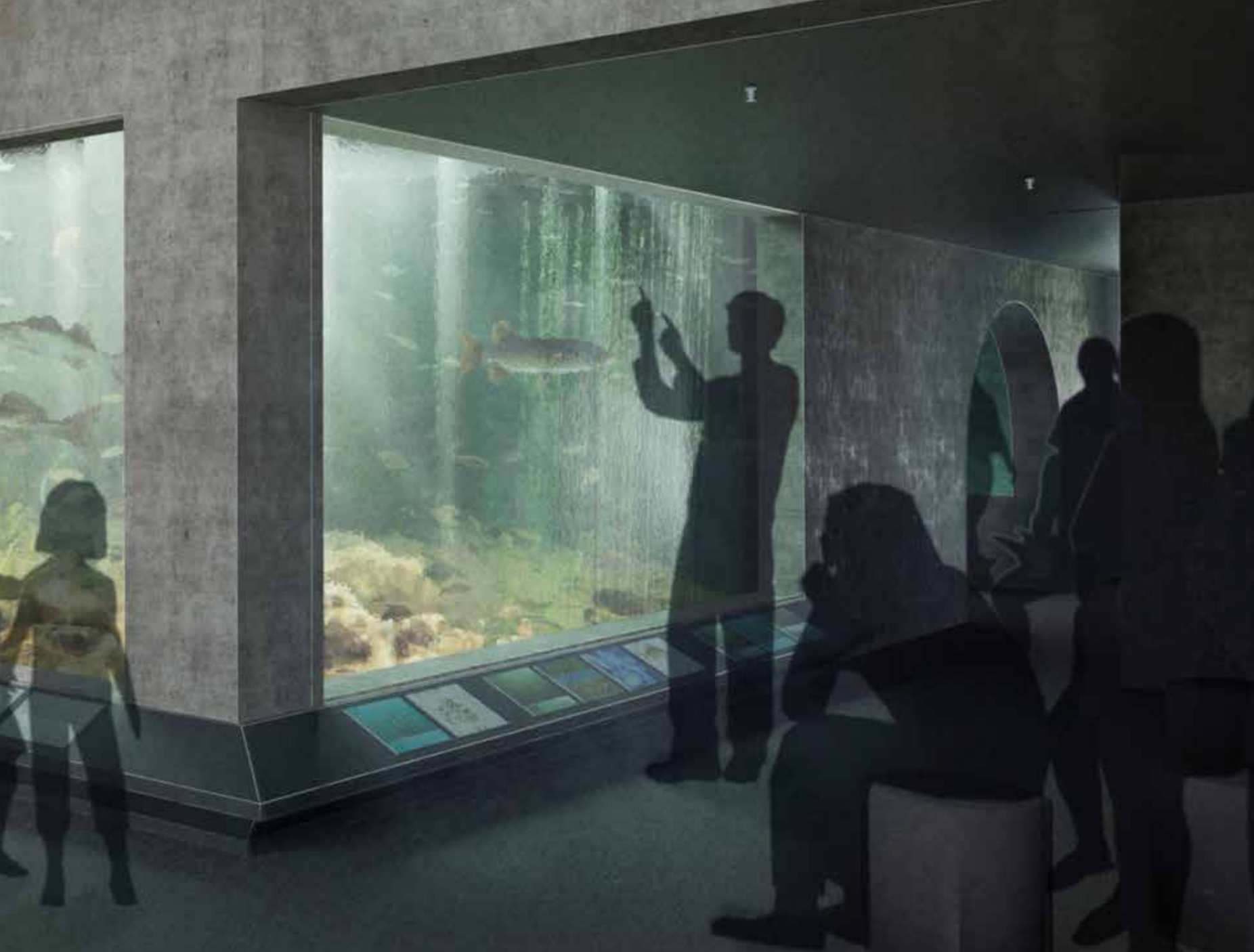
Skansen och BalticSea2020 har startat ett samarbete för att rädda Östersjön och skapa ett friskare hav. Tillsammans med stiftelsen BalticSea2020, Sveriges Lantbruksuniversitet och Stockholms Universitet har Skansen tagit fram ett förslag på ett kunskapscentrum som nu blir verklighet tack vare finansiering från BalticSea2020. 2016 sattes det första spadtaget och nästa år ska Baltic Sea Science Center öppna för allmänheten.

Syftet med kunskapscentret är att berätta både hur människan påverkar havet negativt och vad som kan göras för att ändra utvecklingen. Centret kommer ha tre fokusområden: övergödning, miljögifter och fiske, där interaktivitet och lärande är genomgående. Tre stora akvarier är planerade, en för att visa hur vassviken ser ut, med gäddor, abborrar och andra kustnära fiskar. Ett akvarium med stimfisk som strömming och sill samt ett akvarie med rovfiskarna torsk och lax. Rovfiskakvariet kommer vara möjligt för besökarna att gå igenom och utforska havsmiljön i olika vinklar via en glastunnel. Totalt kommer akvarierna inrymma ett 40-tal olika fiskarter och ett 15-tal ryggradslösa djur. Byggnaden kommer ha en bruttoyta på 2000 kvadratmeter.

Bl stöttar Skansen

Vi på Betongindustri har under många år sponsrat Skansen på olika sätt genom att bidra med såväl kunskap som material. Det har handlat om små betongleveranser för löpande renovering och underhåll till större projekt som den senaste säldammen som togs i bruk för ett par år sedan. Att vi nu även stöttar detta projekt ligger helt i vår linje med att vara med och sprida kunskap och

apscentrum på Skansen

insikt om hur vi på olika sätt kan hjälpa naturen och må bra i ett längre perspektiv, berättar Mathias Ullgren, marknadschef på Betongindustri.

I Östersjöhuset kommer det också att finnas utrymme för undervisning med skolsal och laboratorium. Huset kommer vara en plats dit alla kan gå för att lära sig mer om Östersjöns unika miljö, få grepp om den svåra situation som havet befinner sig i och ta reda på vad vi tillsammans kan göra för att vända utvecklingen i Östersjön i positiv riktning.

Allt för en friskare Östersjö

Det stora målet med projektet är att rädda Östersjön och skapa ett friskare hav. Det är en satsning på 100 miljoner kronor med ambitionen att öka allmänhetens kännedom om hur alla de 90 miljoner människor i Östersjöregionen också kan förbättra förutsättningar för ett renare innanhav.

- Med ett Östersjöhus får vi en unik möjlighet att berätta om den känsliga miljön kring och i Östersjön, om både problem och möjligheter, säger Skansenchefen John Brattmyhr.

Detta är BalticSea2020

Stiftelsen BalticSea2020 grundades av finansmannen Björn Carlson genom en donation om 500 miljoner kronor.

Stiftelsens tillgångar ska finansiera projekt som är åtgärdsorienterade, innovativa och som bidrar till att förbättra kunskapen om Östersjön. Kapitalet kommer att användas kontinuerligt till år 2020, därav namnet på stiftelsen. Sedan stiftelsen påbörjat sitt arbete 2006 har styrelsen fattat beslut om anslag på ungefär 550 miljoner kronor till projekt inom Fiske, Övergödning och Information. Totalt har drygt 94 projekt initierats varav ca. 18 pågår.

Litsbron; Bron som ger e

Nu byggs den efterlängtade Litsbron norr om Östersund äntligen om. Bron över Indalsälven är en viktig länk mellan samhällena Lit och Södra Söre. Den gamla bron är uttjänt i både konstruktion och grundläggning och i så dåligt skick att endast begränsad trafik tillåts att passera över bron. Den nya bron ska ha samma funktion men förbättras genom att den blir bredare med två körfält och en gångbana. Bron kommer att byggas några meter uppströms den befintliga, och byggs klart innan den gamla bron rivs, vilket ger mindre störningar för trafiken under byggtiden.

I Lits samhälle på den norra sidan finns affärer, hälsocentral, förskola och skola. Den gamla bron som förbinder Lit och Södra Söre på varsin sida Indalsälven byggdes 1932 och är idag i mycket dåligt skick. Det har länge varit oklart om det skulle bli någon ny bro.

För dem som bor i Södra Söre, söder om älven, är alternativet att åka en halvmils omväg österut via väg E45, som heller inte är avsedd för cykel eller promenad.

- Infrastrukturen är väldigt viktigt för att de som bor här ska kunna ha ett fungerande vardagsliv, säger Robert Oskarsson, regionchef på Betongindustri Norr.

Efter många år av påtryckningar från invånarna beslutade Trafikverket att etablera den 400 meter långa betongbron som korsar Indalsälven och knyter samman samhällena.

Den nya bron kommer att vara tvåfilig, kunna bära tunga fordon även rymma cyklister och fotgängare. Peab är entreprenör och Betongindustri kommer att leverera cirka 6 000 kubikmeter betong fram till hösten 2019 då bron väntas vara klar.

tt fungerande vardagsliv

Johan Laurin, att g

Redan under den första tiden på KTH i början av 1970-talet kom Johan Laurin i kontakt med Betongindustri. Det hela började med att han en sen afton skjutsade sin far och tre andra distingerade gentlemen hem från krogen.

– En av herrarna i bilen erbjöd mig ett extrajobb på Betongindustri om jag var villig att lära mig att köra lastbil. Dagen efter började jag min lastbilsutbildning och tre veckor senare fick jag köra själv, berättar Johan.

Genom extrajobben på Betongindustri lyckades Johan finansiera sina studieår på Väg- & Vattenutbildningen till civilingenjör på KTH.

– När det sedan var dags att göra examensjobbet valde jag ett arbete om flytbruk och resten är, som man säger, historia.

Provat de flesta arbeten

Direkt efter examen började Johan som trainee inom företaget och efter att under ett antal år ha arbetet på olika positioner inom företaget blev han utsedd till Drifts- och Tillverkningschef inom Betongindustri i slutet av 80-talet.

– Merparten av vår verksamhet i Stockholmsområdet under den

här tiden var koncentrerad till Hornsbergs Strand, mitt emot Pampas Marina. Det är klart att det var en skitig, dammig och mullrande verksamhet som inte skulle accepteras idag men ändå är minnen från den tiden också fyllda med positiva upplevelser och en positiv närhet med betongbilschaufförer, fabrikspersonal och många andra yrkeskategorier som inte längre finns inom företagets organisation.

Idag arbetar Johan som Produktionschef och ansvarar för etablering av nya fabriker etc och han sitter även i företagets ledningsgrupp sedan flera år tillbaka.

Snabbare beslut, på gott och ont

– Förr i tiden var också beslutsvägarna kortare och jag minns speciellt ett tillfälle när jag delade hiss med vår dåvarande koncernchef och vi började prata. Jag nämnde att jag behövde köpa nya betongbilar och han frågade: "Hur många?" Jag svarade att vi behövde fem stycken och efter fem sekunders betänketid svarade han, Ja, men köp för fan inga DAF!" Idag måste motsvarande inköp godkännas av runt 15 olika personer och det har jag full förståelse för med tanke på det världsomspännande företag vi är.

Två andra omvälvande händelser under alla mina år inom företaget är Kom-radion och Datoriseringen. När Kom-radion

gå den långa vägen

kom så kunde vi hela tiden prata med varandra i samband med olika uppdrag, vad som hände och informera varandra på en mängd olika sätt.

Säkrare och jämnare med datoriseringen

Datoriseringen skapade också en högre säkerhet och jämnare kvalitet även om man ute på fabrikerna var väldigt skeptisk vid första anblicken. När man väl gått utbildningen så fanns det inga negativa röster utan man kände att här hade man fått ett hjälpmedel som verkligen underlättade arbetet.

– Under alla mina år inom Betongindustri har jag inte haft en enda anledning att söka mig härifrån. Det är klart att det ibland har varit stressigt och ibland har man fått göra arbetsuppgifter som man kanske inte har varit så väldigt stolt över, tex informera om nedskärningar av arbetsstyrkan.

Nu när Johan Laurin närmar sig pensioneringen så får han också mer tid över till huset i Dalarna och även till det i Lysekil. För har man hus finns det alltid något att skruva på, måla över eller underhålla på annat sätt.

Inom Betongindustri finns även en mycket aktiv veteranförening där man träffas och delar minnen, berättar anekdoter och umgås under trevliga former. Och vem vet; efter en sen kväll i taxin på väg hem från en sådan träff kanske han kan erbjuda föraren ett spännande extrajobb som lätt kan bli ett livslångt yrkesäventyr.

Flygbilden, från slutet av 1990-talet, visar Hornsbergs Strand på Kungsholmen i Stockholm där Betongindustri och Jehander båda hade sina huvudkontor i cirka 70 år, fram till år 2000 då verksamheten fick ge plats för nya bostäder.

Just Arrived; En väg att komma in på den svenska arbetsmarknaden

För att ge flyktingar och andra utrikesfödda och nyanlända en möjlighet att komma in på den svenska arbetsmarknaden med den yrkeskompetens de besitter tror sig initiativet Just Arrived ha funnit en del av svaret i en digital tjänst som matchar nyanlända med kortare jobb. Tanken är att exempelvis en jurist från Syriens huvudstad Damaskus ska få i uppdrag att skapa ett arkiv hos en advokatbyrå. Det ger hon eller han inte bara en möjlighet att få in en fot på arbetsmarknaden, utan ger också värdefulla kontakter.

– För oss på Betongindustri blev det här ett spännande och anorlunda sätt att hitta nya medarbetare och det med en lösning som lät bra. Fördelen är att vi får möjlighet att "känna" på varandra under en period som sedan, förhoppningsvis, övergår i en fast anställning, berättar Fredrik Klevbo på Betongindustri.

Skapat speciell app

Just Arrived har skapat en app som hjälper nyanlända personer att komma i kontakt med företag som erbjuder jobb. Via appen kopplar man ihop kandidater med arbetsgivare, exempelvis för frilansuppdrag, bemanningslösningar och direkta rekryteringar. Just Arrived tar sedan ansvar för det administrativa samt har arbetsgivaransvaret. Det aktuella företaget faktureras sedan för tjänsten.

– Min starka övertygelse är att det finns massor av potential att ta tillvara på hos dem som är nya i Sverige. Man pratar ofta om samhällsnyttan med att nyanlända kommer in i jobb, men jag tycker affärsnyttan är lika viktig, säger Yvonne Dahlberg som är projektledare för Just Arrived.

Fredrik Klevbo är den på Betongindustri som är kontaktperson mot "Just Arrived"

Världens största undervattensrestaurang byggs i Norge

I den sydnorska byn Båly, belägen mellan Kristiansand och Stavanger, öppnar snart Europas första undervattensrestaurang. En meter tjocka betongväggar ska stå emot naturens krafter.

– Vi tror att kombinationen av spännande arkitektur, marinbiologi och gastronomi kan göra detta till en succé, säger Gaute Ubostad som startade projektet tillsammans med sin bror Stig.

Restaurangen ska heta Under och ha plats för 100 sittande matgäster. Därmed blir den Europas första och världens största undervattensrestaurang.

– Under handlar om att skapa en unik attraktion som kan attrahera människor från hela världen, säger Gaute Ubostad.

Resturangens form får den att likna ett stort block på väg ner i havet och genom det stora panoramafönstret kommer gästerna uppleva havsbotten med egna ögon.

– Det blir som ett gigantiskt cyklop där du kan se hur havet ändrar skepnad i takt med vädrets omställningar, säger Rune Grasdal från arkitektbyrån Snøhetta som står bakom utformningen.

Formen och materialet är utvalt för miljön och det geografiska sammanhanget. Betongfasaden kommer att tilltala musslor som i sin tur renar vattnet och lockar till sig ytterligare marint liv. När restaurangen öppnar nästa år kommer också forskargrupper att välkomnas för studier av marinbiologi och fiskbeteende.

Sjötransporter ger

Enligt ett avtal med Trafikverket ska Jehander i Löten på Munsö ta emot runt 4,5 miljoner ton berg från Förbifart Stockholm. Bergmassorna kommer att transporteras på fartyg till Jehanders anläggning i Löten för rening och förädling. På så vis kan materialet sedan komma till användning i samhällsbyggandet.

– Vi är väl förberedda på att ta emot bergmassor från infrastrukturprojektet Förbifart Stockholm. Att ta emot, rena och förädla bergmaterialet som tunnelbyggandet genererar ger flera fördelar. Möjligheten till sjötransport är dessutom en förutsättning, säger Ilja Berkenbos, projektchef på Jehander i Löten.

– Mark- och miljödomstolen har gett Jehander i Löten tillstånd att införa, mellanlagra, krossa och återvinna schaktmassor och entreprenadberg om maximalt 8 miljoner, dock högst 1,5 miljoner ton per år vid materialleveranser från Trafikverkets projekt Förbifart Stockholm.

– En av förutsättningarna är att merparten av bergmassorna kan tas emot sjövägen; det bästa alternativet totalt sett ur både miljö-, trafik- och slitageperspektiv. En lastbil med släp tar cirka 35 ton medan ett fartyg rymmer 1 500–3 000 ton. Jehander i Löten är en av två täkter i länet som erbjuder möjlighet till sjötransport.

Ny hamn byggdes

För att kunna ta emot alla fartyg med bergmaterial anlades en ny hamnanläggning i Löten. Den totala kajlängden är 230 meter med ett djup mellan 4,9 till 6 meter vid kajkant. Entreprenör för den nya hamnen var SVEAB och Betongindustri levererade all betong för kajerna inklusive till undervattensarbetena samt till alla fundament för transportbanden mellan hamnen och upplagsplatserna.

Tunnelberget kommer att gå från fartygen, med transportband, till ett mellanupplag där det tvättas rent på eventuella kväverester

stora miljövinster

från tunnelsprängningen. Dessa kväverester kommer sedan renas i en specialbyggd våtmark.

Reningsanläggning för bergtvätt

När bergmassorna lossats ska materialet tvättas eftersom det uppstår kväve i berget vid sprängningen i tunnelarbetet. Tvätt- och lakvattnet som används ska i tur och ordning ledas till tre anlagda sedimentationsdammar vars djup och utformning optimerats för kväverening. Därefter ska vattnet transporteras vidare till en anlagd våtmark för slutlig rening genom naturliga processer innan det avleds till Mälaren. Våtmarken är konstruerad så att grundvattennivåerna i omgivningen inte förändras.

– Reningsanläggningen är unik i sitt slag, säger Ilja Berkenbos. Damarna och den nya våtmarken skapar vattenmiljöer och strandzoner som gynnar både insekter och fåglar.

Låga bullernivåer

– Störningarna från de anlöpande fartygen är små, men lossningen orsakar visst buller. Beräkningar visar dock att den totala bullersituationen inte kommer att påverkas i särskilt hög grad. Jehanders dagliga täktverksamhet genererar ju i sig buller. En utredning visar att vi genom föreslagna skyddsåtgärder uppfyller Naturvårdsverkets krav på riktvärden för industribuller utomhus.

För närvarande anlöper fartygen några dagar i veckan, men allt eftersom tunnelbyggandet fortskrider kan det bli flera leveranser per dag.

– Tillståndet innebär att vi kommer att ta emot bergmassor från Förbifart Stockholm i fem–sex år, vilket är den tid som det förväntas ta att spränga tunnelarna. Vi har gott om tid på oss att behandla, förädla och sälja materialet. Hantering av schaktmassor och entreprenadberg får bedrivas i upp till 25 år om det skulle visa sig nödvändigt.

Mattias Sörelind: Ny Regionchef i Stockholm-Uppsala

– Det var på hösten 2015 som jag började på Betongindustri som försäljningschef för region Stockholm & Uppsala. Innan dess hade jag arbetat med försäljning i tio år varav hälften i rollen som försäljningschef.

Den 1 december 2017 blev Mattias utsedd till Regionchef, vilket naturligtvis innebar en hel del nya arbetsuppgifter och ett större ansvarsområde.

– Formellt sett är det en hel del som tillkommit. Dels personalansvaret, där det är viktigt att skapa en säker och trygg arbetsmiljö för alla, men också att se till att vi är lönsamma så att vi har möjlighet att leverera bra produkter och tjänster till våra kunder, och givetvis vara en stabil arbetsgivare.

Vad ser du som den viktigaste uppgiften som regionchef?

- Att skapa en lagkänsla. Vi har en komplex värdekedja som kräver ett fokus och engagemang hos alla våra medarbetare. Ska vi vara lönsamma så krävs det att alla är med på tåget. Just detta

med lagkänsla har jag lång erfarenhet av efter drygt tio år som hockeyspelare varav två år på heltid inom Djurgården Hockey. Pågår det några andra spännande projekt och/eller leveranser inom regionen just nu?

- Södertälje kanal och sluss är ett sådant projekt. Där ska man bredda och förstärka kanalen. I detta projekt har vi kunnat fördjupa vårt samarbete med kunden Züblin genom att de gjuter alla sina prefabricerade delar direkt inne på Betongindustri fabriksområde i Tumba. Detta är ett ypperligt exempel på hur vi kan skapa win-win samarbeten med våra kunder.

Sedan arbetar vi naturligtvis otroligt intensivt med mycket som rör betongleveranser till olika delprojekt inom Förbifart Stockholm och då inte minst med sprutbetongen som ska täcka bergtunnlarna.

Ett annat spännande projekt som vi tror mycket på är omställningen och utbyggnaden av tunnelbanan till såväl Nacka som till Barkarby.

I slutet av april kom Jonas Axeling, konceptansvarig på Betongindustri, tillbaka efter ett halvårs föräldraledighet.

Konceptansvarig med fokus på utveckling

– Efter min examen från KTH arbetade jag några år på CBI Betonginstitutet, som är ett oberoende industriforskningsinstitut. I början av maj 2012 klev jag in genom dörrarna till Betongindustri första gången och nu är det sex år sedan min första arbetsdag. Och fler kommer det att bli, berättar Jonas Axeling som är Konceptansvarig på Betongindustri för bl a BI Distant och BI Dry.

Mycket av arbetet som konceptansvarig handlar om att utveckla och anpassa de olika koncepten efter önskemål och krav från kunder och andra samarbetspartners. Samtidigt är det väldigt viktigt att hela tiden ligga i framkant och vara lyhörda för de krav och önskemål som ligger inom en snar framtid för att kunna skapa nya funktionsbetonger och koncept runt dessa.

En viktig del i Jonas arbete handlar också om att hela tiden finnas tillgänglig för olika samarbetspartners.

Ansikte mot ansikte

– Att träffa kunder och andra kollegor ansikte mot ansikte tycker jag fortfarande är oöverträffat för att bygga en relation. Att på plats kunna sätta sig in i kundens situation är det absolut bästa sättet att vara med och vidareutveckla min yrkesroll.

Miljötänk på alla plan

– Idag handlar mycket om miljöaspekten på skilda produkter och kring de koncept som vi erbjuder markanden. En viktig och central del i detta arbete är de miljövarudeklarationer som vi håller på att arbeta fram kring alla våra produkter. Deklarationerna är verifierade av ett oberoende institut och ska ge en transparent och jämförbar information mellan olika produkters miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv.

Detta är en Miljövarudeklaration:

En EPD® (Environmental Product Declaration; miljövarudeklaration) är ett oberoende verifierat och registrerat dokument som ger transparent och jämförbar information om produkters miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv.

Att det finns en EPD® för en produkt betyder inte att den deklarerade produkten är miljömässigt fördelaktigt jämfört med alternativen - det är bara en transparent deklaration av produktens miljöprestanda.

Det övergripande målet för en EPD® är att ge relevant och verifierad miljöinformation som kan uppfylla olika kommunikationsbehov. Ett viktigt användningsområde är möjligheten att med hjälp av EPDer göra rättvisa jämförelser mellan varor och tjänsters miljöpåverkan. EPDer kan också användas för att visa hur förbättringar och miljöanpassningar av en produkt minskar dess miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv. EPDer kan också användas för att ge miljöinformation längs en produkts värdekedja.

EPDer baseras på de principer och regler som finns i den internationella standarden ISO 14025, vilket ger dem bred internationell acceptans.

Många vinster med att vara uppkopplad mot betongen

- Tidplanerna på dagens byggarbetsplatser blir allt kortare vilket minskar felmarginalerna. Att få tillgång till mätvärden i realtid för betongens hållfasthet hjälper därför entreprenören att fatta rätt beslut, säger Jonas Axeling som är produktansvarig för BI Distant på Betongindustri.

BI Distant är ett mätverktyg där betongbyggaren via trådlös teknik får information om bl a betongens hållfasthetsutveckling direkt till datorn eller mobiltelefonen.

– Vi märker en tydlig efterfrågan från entreprenörerna på hjälpmedel i deras dagliga verksamhet. Många gånger ser framför allt den yngre generationens arbetsledare och platschefer en tydlig fördel med digitala hjälpmedel. Dels har de sedan tidig ålder lärt sig att ta till sig ny teknik, men också för att de inte besitter samma gedigna kunskap och erfarenhet som deras äldre kollegor, säger Jonas Axeling.

– Arbetsledarna är ofta väldigt drivna och ser möjligheten att med hjälp av BI Distant effektivisera driften och inte minst skapa en säker och trygg arbetsplats. Oavsett om det gäller form- eller stämprivning, hållfasthet inför ett lyft eller en fyllning mot en betongvägg kan BI Distant hjälpa dem att fatta rätt beslut vid rätt tillfälle.

Jonas Carlswärd är chef för avdelningen Teknik & Provning på Betongindustri och han konstaterar att intresset för produkten ökar.

– Vi har en hel del återkommande kunder och vi har även fått förfrågningar från kunder på orter där vi idag inte har betongproduktion, säger Jonas Carlswärd.

– I alla byggskedan finns ett antal kravvärden som skall uppfyllas innan nästa skede kan starta. Det kan handla om rätt hållfasthet vid stämp eller formrivning, betongens relativa fuktighet innan parketläggning eller för den delen formtryck. Tanken med BIDistant har varit att skapa en möjlighet att helt enkelt "koppla upp sig" mot betongen för att kunna mäta dess egenskaper, säger Jonas Axeling, och tillägger:

– I takt med att tidplanerna blir kortare och kortare minskar också felmarginalerna. Att genom BIDistant få kunskap om hur nära erforderligt värde man är, ges möjlighet att kunna fatta viktiga beslut kring om projektet kan fortlöpa som vanligt eller om eventuell åtgärd måste till.

Trådlös övervakning av hållfastheten och RF i betong; Så fungerar det.

BI Distant består av en huvudenhet med direktuppkoppling till internet och noder som placeras ut i olika mätpunkter på byggarbetsplatsen. Noderna kommunicerar trådlöst med huvudenheten via radiolänk men har också egen minneskapacitet för mellanlagring av stora mängder mätdata. Systemet BI Distant omfattar förutom huvudenheten fyra olika typer av noder, en för mätning av betongtemperatur, en för relativ fuktighet (RF) och temperatur i betong, en för omgivande klimat samt en för mätning av formtryck. Mätningarna kan övervakas, startas och stoppas via webbportalen med hjälp av en dator, läsplatta eller smartphone.

Information från noderna läggs kontinuerligt ut i webbportalen och ger därigenom hela tiden tillgång till hur formtrycket utvecklas under själva gjutningen, aktuell hållfasthetsnivå under härdningsförloppet eller betongens RF i varje specifik konstruktionsdel. Det senaste mätvärdet kan också läsas av direkt vid varje nod på plats med hjälp av en smartphone. I webbportalen finns också möjlighet att via epost prenumerera på veckorapporter med aktuella data, laddningsstatus och eventuella varningar. Med andra ord är BI Distant ett enkelt sätt i realtid hålla koll på din konstruktion.

Säkrare och en mer ekonomisk byggproduktion

Realtidsinformation om betongens hållfasthetsutveckling innebär stora fördelar för det platsgjutna byggandet. Kunskapen innebär inte minst att man skapar en grund för en trygg och säker arbetsplats. Med vetskap om hållfasthetsnivån behöver man exempelvis inte fundera på om hållfastheten i en vägg är tillräcklig vid formrivning, eller oroa sig över eventuell frysrisk i betongen vid vintergjutningar. Att ta bort stämp vid bjälklagsgjutningar vid rätt tidpunkt är inte heller några problem.

Möjligheten att logga uttorkningsklimat och RF i betong kan medföra stora besparingar vid bland annat husbyggnadsproduktion. Genom loggning kan eventuella avvikelser tidigt upptäckas och erforderliga åtgärder sättas in i tid. På så sätt kan dyra "sista-minutenåtgärder" alternativt förskjutning av tidplanen helt undvikas.

Möjligheten att mäta hur formtrycket utvecklas i t ex en hög vägg medför en ökad trygghet under själva gjutningen. Med denna typ av information kan gjutprocessen optimeras utan att man riskerar att överskrida den aktuella formens lastkapacitet, vilket skulle kunna leda till allvarliga och kostsamma konsekvenser.

Riskbedömningar och Städad anläggning:

Bra grund i säkerhetsarbetet

– Sedan många år tillbaka har säkerhet varit ett prioriterat område inom såväl Betongindustri som inom hela Heidelberg-Cement-koncernen, säger Gabriella Östlund, HSE-rådgivare på HeidelbergCement.

Ett konstant fokusområde är riskbedömningar då de är centrala i säkerhets- och arbetsmiljöarbetet. En mycket viktig typ av riskbedömning är den man gör innan en specifik arbetsuppgift. Förenklat kan man säga att om det saknas säkerhetsinstruktion för ett arbete med risker, ska man göra en bedömning. Det innebär att man går igenom arbetsuppgiften systematiskt för att identifiera risker och behov av åtgärder. Riskbedömningarna ska öka vår medvetenhet och det blir lättare att identifiera risker och åtgärder vid kommande bedömningar.

5S ökar säkerhet och trivsel

En annan bra insats är 5S-arbetet som Betongindustri startade 2013. Det har hänt mycket på fabrikena de här fem åren och i år är det ett fokusområde även på koncernnivå, "Städad anläggning/Säker anläggning". Betongindustri har därmed försprång genom att redan ha påbörjat arbetet. Nu finns tillfälle att ta omtag och systematiskt förbättra det lokala arbetet.

– Vi pratar ofta om 5S som ordning och reda vilket är en inledande effekt. Det som sker när man startar är att rensa bland utrustning och material så att bara det som används finns kvar och får sin egen plats. Omedelbara vinster är t.ex. att "stök" i anläggningarna minskar med minskad risk att snubbla, halka och gå emot. Dessutom får man ökad kontroll och kännedom om vad som finns och var saker ligger och kan minska tid och irritation då man slipper leta, säger Gabriella.

När man går vidare i arbetet bidrar 5S till effektivisering och produktivitet. Efter att i första fasen ha sorterat utrustning och material till en bestämd plats fortsätter utvecklingen att identifiera var saker behövs. Då kan man till exempel upptäcka att en skruvmejsel behövs på två ställen och ser till att det finns två mejslar, en på varje ställe. När "städafasen" är väl utvecklad och bibehålls ökar möjligheten att identifiera när utrustning är på väg att gå sönder och behöver förebyggande underhåll, t.ex. vid sprickor eller läckage. Detta minskar sannolikheten för oförutsedda produktionsstopp och antalet oförutsedda underhållsarbeten kan minska. Det sparar sannolikt tid och pengar samt att den här typen av stopp lätt kan vara riskfyllda, både med avseende på den faktiska arbetsuppgiften och att tidspress är inblandad.

–När jag ser tillbaka och jämför hur långt vi kommit med Säkerhetstänkandet sedan jag började märker jag att säkerheten är en mer naturlig del hos våra medarbetare. I förlängningen är jag övertygad om att det ger resultat både i ökad trivsel, högre effektivitet och inte minst i färre olycksfall, säger Gabriella.

De fem stegen i 5S:

1. Sortera – sortera bort det som inte behövs från det som behövs.
2. Systematisera – att strukturera upp arbetsplatsen så att varje sak får sin egen plats.
3. Städa – utrustning ska vara hel och ren.
4. Standardisera – skapa konsekvens i arbetet
5. Skapa vanor – nya standard som sätts genom initiativet ska behållas och förbättras löpande.

Marita är ny kundtjänstchef sedan april

Precis i skiftet mellan vinter och vår, mer exakt den 16 april började Marita Sahlberg som kundtjänstchef på Betongindustri. Sina rötter har hon i Gävleborg, närmare bestämt i Söderhamn, och flyttlasset till Stockholm och Årsta gick 2014.

– Nu är jag ju inte helt ny på Betongindustri. Jag arbetade på kundtjänsten mellan mars 2014 och fram till augusti 2017 och under de åren hann jag också gå Betongutbildning klass 2, berättar Marita.

I augusti 2017 bytte Marita arbetsgivare, men redan efter åtta månader hörda man av sig från Betongindustri för att erbjuda henne den nya tjänsten som kundtjänstchef.

– Jag blev otroligt uppmuntrad av det samtalet. Om företaget ville ha tillbaka mig så snart måste jag ju faktiskt ha presterat en hel del bra saker under min första sejour på Betongindustri.

Genom den nya organisationen är det första gången på länge man har en renodlad kundtjänstchef. Tidigare har den tjänsten kombinerats med transport- eller produktionschefsansvaret.

– Inom kundtjänstgruppen är vi idag sex personer, mig inräknad. Av oss är fyra relativt nya på sina positioner. Det betyder i sin tur att vi tillsammans ska bygga en gemenskap och kompetens där vi ska trivas och ha roligt på arbetsplatsen. Har vi det kommer vi att skapa en kundtjänst som erbjuder en hög servicenivå mot kunder såväl som internt vilket i sin tur lägger grunden till en effektiv och trivsam grupp.

Omväxling är det konstanta. Tack och lov!

– Det som tilltalar mig väldigt mycket i min roll som teknisk säljare på Betongindustri här i Gävle är att det hela tiden händer saker. Ingen dag är den andra lik, det händer hela tiden nya saker och nya problem som ska lösas, berättar Mikael Broeng.

För ett par år sedan valde Micke och hans fru Åsa att flytta tillbaka till Skutskär efter ett par år i centrala Gävle. Att man valde att bo i centrala Gävle hängde mycket ihop med att bägge sönerna spelade ungdomshockey på hög nivå i Brynäs ungdomslag.

Det var för tio år sedan som Micke började på Betongindustri. Först var tanken att arbeta som betongbilsförare men efter andra intervjuomgången tyckte regionchefen Lars Åström att Micke kanske skulle satsa på att bli säljare.

– Jag valde att anta den utmaningen och så här tio år senare kan jag lugnt säga att jag inte ångrar det beslutet det minsta.

Micke själv är uppvuxen i Skutskär och är utbildad betongarbetare i grunden. Han har även arbetat som säljare på Coca-Cola, kört ölbil för Pripps och haft åkeri med både sin far och sin bror samt bott 12 år i Stockholm innan flyttlasset gick hem till Skutskär.

– Mitt stora livsintresse är ju ändå hockey. Dels har jag spelat själv och även varit tränare under många år inom Brynäs organisation samt också som assisterande tränare för Gästriklands TV-pucklag år 2014-2016. Nu får jag följa sönnernas hockeykarriär på avstånd eftersom dom har lämnat Gävle och Brynäs.

Ödmjuk bransch för hårt material

– Sedan jag började arbeta inom betongbranschen 2001 har det hänt otroligt mycket, inte minst inom miljö- respektive jämställdhetsområdet, säger Roger Andersson, chefredaktör för tidskriften Betong.

Roger, som har sina rötter i Uppsala och även bor i staden, landade som informationsansvarig på Svensk Betong år 2001, via ett sportjournalistjobb.

Under första åren på 2000-talet samlades flera olika mindre branschorganisationer i det som sedan blev Svensk Betong. För att skapa en gemensam grund för de olika företagen inom Svensk Betong genomförde man bland annat en Betongbyggnadsdag som sedermera utvecklades till Betongfeber som i sin tur blev Betonggalan. Mycket energi lades på att skapa ett evenemang som skulle locka inte bara den egna branschen.

Betonggalan, årets branschhändelse

– Det var 2009 som vi kände att branschen behövde någon form av vitamininjektion. Mycket hade hänt och flera olika föreningar inom "vårt" område hade gått ihop för att skapa ett mer slagkraftigt forum. Just under den här tiden fanns det också en väldigt positiv prestigelöshet hos flera ledande personer i många av de större medlemsföretagen, berättar Roger.

Betonggalan, som arrangeras av Tidskriften Betong, är en mingelfest där priset "Roger" delas ut i åtta kategorier. Årets gala äger rum den 22 november på Waterfront i Stockholm. I fjol var antalet deltagare 1200 fördelade på 200 byggherrar, 200 arkitekter, 200 konstruktörer, 200 entreprenörer och 200 samhällsbyggnadsstudenter.

– Jag tycker vi har lyckats över all förväntan och idag samlar vi utöver branschen även entreprenörer, arkitekter, studenter och många fler. Betonggalan har verkligen blivit en happening som har fått ett stort gehör, berättar Roger som i sin roll som chefredaktör är den stora drivkraften i och kring evenemanget.

De olika priser som delas ut under galan har alla det gemensamma namnet "Roger". Hur namnet blev till är en helt annan historia men namnet syftar på just intervjuobjektet och är också ett bevis för hur mycket han har gjort för branschen och det engagemang han visar på flera olika sätt.

Tufft miljömål en utmaning för branschen

– Ett annat spännande område är det arbete som pågår med att göra all betong klimatneutral till år 2045. Detta arbete sker inom Betonginitiativet, som är ett samarbete mellan bygg- och fastighetsbolag, betong- och cementtillverkare, myndigheter, akademi och kommuner.

Om vi ska få en klimatneutral betong krävs alternativa bindemedel, klimatsmarta recept, optimering av design och konstruktion, transporter och energiförsörjning.

– Men den största utmaningen i detta är att koldioxiden från cementtillverkningen på något sätt fångas upp innan den når atmosfären. Hur det ska ske och hur koldioxiden ska användas, alternativt lagras, återstår att lösa.

Roger delas ut i åtta kategorier

- Årets Betongforskare
- Årets Betongarkitekt
- Årets Betongkonstruktör
- Årets Betongentreprenör
- Årets Montageledare
- Ung&Tung
- Årets Kulturpris
- Årets Miljöpris

Ännu större skepp kan komma lastade

För att förbättra säkerheten och öka framkomligheten genom Södertälje kanal och Mälaren kommer slussen i Södertälje att byggas om och förlängas samtidigt som farlederna i Mälaren ska muddras.

Genom att förbättra infrastrukturen för sjöfarten på Mälaren kan järnvägen och vägnätet, som är hårt belastade, avlastas. För att genomföra projektet krävs omfattande arbeten för att anpassa Södertälje sluss och kanal till modernt tonnage och att förbättra framkomligheten till Västerås och Köping. Det handlar om att hamnarna ska kunna ta emot längre och bredare fartyg.

Arbetena i Södertälje kanal påbörjades hösten 2016. När det gäller muddringsarbetena i Södertälje kanal och Mälaren är planen att de ska genomföras under hösten 2019. Projektet planeras vara klart vid årsskiftet 2019/2020.

– Vi på Züblin Scandinavia AB är väldigt stolta att vi har fått uppdraget av Sjöfartsverket att bygga Mälarpjektet - delen Södertälje kanal och sluss. Projektet omfattar nya slusshuvuden, slussportar, slusskammare, teknikhus, ny klaffbro över kanalen, ny spont längs hela kanalen inklusive krönbalk, ledverk, dykdalber, stödkonstruktioner för schakter, väntlägen, gångvägar, mm, säger Hans Sundström på Züblin Scandinavia AB.

200 år på nacken

Södertälje sluss och kanal har anor ända till tidigt 1800-tal. Slussen trafikeras i dag av stora fartyg som kör till och från Västerås och Köping, bland annat körs mycket säd från Lantmännens verksamheter och bränsle till depå i Västerås.

– Det finns många produkter som inte gör sig så bra på lastbilsflak. Och efter att svaveldirektivet som sänkt utsläppen från fartygen började gälla ses fartygsfrakt som ett allt bättre miljöalternativ. Större fartyg ger låg miljöbelastning per ton gods, säger Peter Jonsson, Sjöfartsverkets projektledare.

Anläggningsprojektet har redan inletts i och med att man rivit några byggnader och byggt nya cykelvägar längs kanalen. Projektet fortsätter nu med att man förlänger och breddar kanalen. Kanalsidorna ska bli raka och därför spontar man en stor del av kanalen. Slussbassängen kommer bli 200 meter lång jämfört med 135 meter i dag.

Minimal påverkan på sjöfarten

De nya slussportarna färdigställs i två temporära byggropar på slussens västra sida innan de lanseras på plats och tas i bruk. Därmed kan kontroll och testkörning av konstruktionen utföras i en kontrollerad miljö med bra åtkomst och med minimal inverkan på och av sjöfarten. När de nya slussportarna sedan lanseras på plats är de klara för användning. Med denna lösning minimeras den tid som slussen måste hållas stängd. Risker för stora störningar för sjötrafiken då slusshuvudenas mellandel byggs samt i samband med montage, injustering, tätning och provning av segmentportar elimineras helt.

Projektdata Mängder

Schakt 90 000 m³

Betong 43 000 m³

Spont 81 000 m²

Armering 3 500 ton

Madonna skyddar förbifarten men rätt kunskap är viktigare

Subterra Sverige AB har fått i uppdrag att bygga den del av Förbifart Stockholm som heter "FSE209 Bergtunnlar Skärholmen, förbifart Stockholm". Företaget ingår i Metrostav-koncernen som är tjeckiens största bygg- och anläggningsföretag.

Det är en av de sex huvudentreprenaderna för bergtunnelarbetena. Entreprenaden kommer att genomföras på två geografiskt åtskilda arbetsområden, ett vid Skärholmsvägen i Skärholmen och ett vid Sättra varv. Vid Skärholmsvägen och Sättra byggde Subterra arbetstunnlar samt en tillfällig hamnanläggning med en berglastningskaj i en tidigare entreprenad FSE210.

Projektet omfattar ca 8 km huvudtunnlar, 4 km ramptunnlar och 1,5 km utrymningsvägar vilket omfattar totalt ca 1,6 miljoner kubikmeter berg. Förutom bergarbete ingår markarbeten, betongarbeten, inklädnad av tunnlar samt utrymmen för installationer. Byggarbetena startade i februari 2017 och ska vara färdiga november 2022.

Den totala kontraktssumman ligger på ca 1,8 miljarder kronor.

Ceremoni för säkerheten

Enligt centraleuropeisk tradition har man i början av varje tunnelprojekt en ceremoni där man inviger projektet och avtäckar St Barbara statyn som välsignas. St Barbara håller sedan sin vakande hand över de som arbetar och vistas i tunneln och beskyddar dem från olyckor.

Enligt legenden var St Barbara en jungfru som blev inlåst i ett torn av sin far där hon konverterade till kristendom. Detta gjorde hennes far så ursinnig att han överlämnade henne till en domstol som dömde henne till döden och dödsdomen verkställdes av hennes far som halshöggs henne själv. Vid hennes grav uppträdde sedan mirakel och hon blev helgonförklarad flera hundra år senare. Hon har sedan 600 talet vördats som ett helgon inom den romersk-katolska kyrkan och anses vara beskyddare för de som riskerar att drabbas av plötsliga och allvarliga olyckor, som bergarbetare och artillerister.

– Självklart sätter vi arbetsmiljön och säkerheten i främsta rummet i allt vi gör och vi arbetar ständigt med att förbättra oss.

Trots det kan det vara skönt med lite extra hjälp från ovan, säger Patrick Marelius som är VD för Subterra Sverige AB.

Inom Subterra arbetar man efter målsättningen att varje arbetsplats ska vara branschens säkraste och att olycksrisker minimeras. Därmed ställer Subterra som krav att samtliga respekterar och följer gällande ordnings- och skyddsregler samt rapporterar eventuella brister till platsledningen.

Höga krav på att köra betong

De höga säkerhetskrav som omgärdar hela projektet Förbifart Stockholm innebär också att samtliga betongbilsförare måste kunna visa att man genomgått en särskild utbildning och information för att få köra i tunnlar. Utbildningen kan se ut på olika sätt och i Subterras fall har man tagit fram en interaktiv utbildning.

– När den enskilde föraren genomgått utbildningen får föraren en särskild individuell "Förartagg" samtidigt som varje betongbil blir utrustad med en "Fordonstagg", berättar Ola Wahlberg tf Transportchef Stockholm samt utbildningsansvarig på Betongindustri.

Att köra betongbil för Betongindustri kräver också att du som förare dels uppfyller Trafikverkets krav och även har genomgått kursen "Att köra färsk betong" som genomförs av Svensk Betong.

Nya trailerbilar och pumpar för bättre, säkrare och mer miljötänkande transporter

Precis som varje år investerar vi i nya betongbilar och pumpar även i år. Det som gör detta år speciellt är att vi har beställt sammanlagt nio stycken trailerbilar som lastar upp till 11 kubikmeter per bil, berättar Björn Johansson som är Transportchef på Betongindustri.

Den stora anledningen till att man beställt så många trailerbilar är de stora leveranser som kommer att ske till olika infrastrukturprojekt runt om i främst Stockholmsområdet, i första hand Förbifart Stockholm.

De "vanliga" betongbilarna kommer att stationeras runt om i Sverige och likadant är det med de sammanlagt tio pumpbilarna som är beställda.

– När det gäller trailerbilarna kommer fem bilar att stationeras i Stockholm medan två ska placeras i Skåne och två i Linköping. Trailerbilarna byggs i princip helt klara hos företaget de Boeuf i Belgien och transporteras sedan hit till oss där vi gör vissa mindre justeringar och sedan sköter allt med besiktning och pappersarbete kring registrering innan bilarna kan tas i bruk.

När det gäller vanliga betongbilar och pumpar köper företaget chassin från olika tillverkare och sedan sker påbyggnaden hos ett par duktiga företag som man har haft ett flerårigt samarbete med. Och oavsett om det handlar om trailerbilar eller andra bilar ökar miljöhänsynen eftersom varje ny bil har den senaste säkerhets- och miljötekniken.

Miss inte betong-poddarna från Nordbygg

I början av april gick årets upplaga av Nordbygg av stapeln på Älvsjömassan. Denna gång deltog Betongindustri i ett lite anorlunda format. Tidningen Betong hade tagit fram en mycket informativ och välbesökt monter där vi på Betongindustri deltog tillsammans med ett antal av våra kollegor i branschen under det gemensamma namnet "Fråga Betongexperterna".

I den 72 kvadratmeter stora montern visades också olika exempel på vad betong kan åstadkomma samt ett stiliserat träd av armering med tio lådor som klättrade upp ur marken och berättade en historia.

Under Nordbygg-dagarna spelades det också in ett antal podd-avsnitt där Betongexperterna uttalade sig inom olika expertområden. För den intresserade finns podd-avsnitten att lyssna på via Betong.se

Emborg funderar

Mats Emborg
Chef FoU Betongindustri

Gröna betongord slits inte ut

Senaste åren har varit miljöomvälvande. Inte bara för oss byggfolk. Alla, som kan, gör nu något åt sin egen överförbrukning av jordens resurser. Vi vill ju att nästa generationer också ska få ha det bra i livet.

Omvälvande är verkligen ordet: Den bästa lösningen för något år sedan får nu stå i skamvrån. Hög konsumtion var ju förr lösningen för att få igång ett lands ekonomi – nu ska vi förbruka så lite som det bara går. Den tidigare högt dyrkade snåla dieselbilen förbjuds snart till förmån för elbilar (med batterier av tungmetaller). Vem minns inte de smarta elradiatorerna i varje hus som ersatte oljeledade värmepannor med otympliga läckande vattenrör – de betraktades redan efter bara 20 år som rena pesten. Det senaste exemplet på omvälvande beteende är lokala kommunalråds gränslösa glädje när datorhallar och batterifabriker byggs istället för stålverk och pappersbruk. Vart är vi på väg?

Man inser att kommunikation av miljöfördelar med hjälp av gröna ord får allt större betydelse. Grönt val, Svanen och Änglamark jagar oss konsumenter – hela tiden.

De där modeorden – jag börjar bli trött på dem. De används om och om igen, de späds ut och blir utslitna. Nu ska jag berätta sanningen om tre snart utslitna sådana, om framtida modeord, om hur man kan bli lurad av "fake words" och hur man skapar ett vinnande kommunikationsbudskap.

Vi börjar med gamlingen, kultur – som redan för 30 år sedan fick en allt bredare betydelse. Det handlade inte längre om att en kulturelit, i maskopi med någon "kulturpersonlighet", delade ut ett pris varje år. Det kunde lika gärna vara ett böljande landskap där kossorna gick och betade eller en hip-hop konsert i någon källarsylda. I Luleå finns ett Kulturens Hus. Där kan man låna böcker, titta på tavlor, lyssna på klassisk musik eller blues, sörpla ur ett vinglas eller en ölsejdel och äta tårta. Man kan också parkera i huset. Rätt bred betydelse, eller hur?

Miljö är nästa exempel på modeord – det täcker numera inte bara in den globala miljön utan även närmiljön runt omkring oss. Inomhusmiljön, miljön för växter (heter inte det växtzon?), exponeringsmiljön för byggnadsmaterial och inte minst arbetsmiljön. Rätt bred betydelse kan man säga.

Hållbarhet är nutidens modeord. Man pratar om ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet, vad man nu menar med det? När jag var ung ingenjör betydde ordet att något höll – för yttre belastning alltså. Till exempel att en brobalk, en huspelare eller en vajer till en kabinbana inte pajade vid normala laster, det var klockrent för mig.

Att "bygga hållbart" är därför inte helt lätt. Svensk Betong har tagit fram broschyren "13 sanningar om betong". Läs den för här kan man hitta minst tio anledningar till att just betong bidrar till det hållbara samhället. Broschyren stoppade den mycket trevlige, jordnära bostadsministern i sin kavajficka för några veckor sedan när han invigde forskningslaboratorier i Luleå Tekniska Universitet – där vi så klart bedriver hållbar betongforskning.

Som ni redan anar i min spaning får man ett helt annat genomslag om man kombinerar ihop två modeord. När jag ser "Concrete" någonstans, då stiger pulsen. Om det står "Concrete matters" – då blir jag helt såld. Detta var titeln på en utställning på Moderna Museet nyss. Den måste vi gå på, utbrast jag vid senaste Stockholmstrippen. Det visade sig att det handlade om en märklig, obegriplig, utställning om konkret konst skapat av sydamerikanska konstnärer. Efter tjugo minuter fick den nedrigt lurade betongexperten nog.

Nu avslöjar jag en hemlighet. Jag har listat ut att nästa modeord på gång är "digitalisering". Inte nog med det, likväl som "concrete matters" har jag kommit på att ordet får en helt annan klang om det kombinerades med fler ord av högsta mode, till exempel "digitaliserade betongmiljöer" eller varför inte "digitaliserat hållbart betongbyggande". Det blir outslitligt!

Allt detta viskade jag till Peter Eriksson – som ju är både digitaliserings- och bostadsminister. Han lovade att gilla betong mer i framtiden.

Sverige

Porto
betalt

Betongindustri AB
Box 47312
100 74 Stockholm

Nu är sommaren här
och Betongindustri
är alltid närmast

Betongindustri
HEIDELBERGCEMENT Group

Betongindustri AB

Årstaängsvägen 21 C
Box 47312
100 74 Stockholm
Tel 08-625 62 00
Fax 08-625 62 99
info@betongindustri.se
www.betongindustri.se

Ansvarig utgivare:
Anders Knutsson

Grafisk form/produktion:
Nimbus Communication AB

Fotografer i detta nummer bl a:

Robert Oskarsson	Sjöfartsverket
Bengt Höglund	Jehander
Calle Ström	Snöhetta
Mikael Broeng	BalticSea2020
Trafikverket	Just Arrived

Din personliga integritet är viktig för oss på Betongindustri. Dina personuppgifter kommer endast att sparas så länge det är nödvändigt utifrån ändamålet för vilket de samlades in, samt så länge det är tillåtet eller krävs enligt lagstiftningen. Vill du veta mer, läs gärna vår Personuppgiftspolicy som finns här, www.betongindustri.se/personuppgiftspolicy.